

УДК 330.83:339.92(477)(091)

Афендікова Н.О.

канд. економ. наук, доц. НУ “Запорізька політехніка”

РЕГІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ТРЕНДІВ

Російська агресія проти України спричинила серйозну гуманітарну кризу. Повномасштабне військове вторгнення Росії та інтенсивні бойові дії, що тривають в Україні з 24 лютого 2022р., завдали потужного удару по всіх ланках економічної, соціальної, гуманітарної системах української держави. Воєнна ескалація призвела до значної кількості випадків смерті, поранень, масового переміщення цивільних осіб, у т.ч. дітей, до пошкодження соціальної, транспортно-логістичної, інженерної інфраструктури цілих регіонів, а також серйозних руйнувань і пошкодження цивільної інфраструктури та житлових будинків. Допомоги потребують десятки мільйонів людей — як усередині країни — на окупованих територіях, на звільнених від окупанта і на тих, що не були окуповані, але постраждали від варварських обстрілів і бомбардувань, так і ті громадяни, які виїхали за кордон. Кількість розділених сімей обчислюватиметься мільйонами.

Відповідно до цього, політична нестабільність в Україні, обрання Європейського вектору розвитку, прагнення нею вступити до асоціації Європейського союзу та Організації Північноатлантичного договору (НАТО), небажання мати будь які відносини з країною-агресором зумовили початок війни між Україною та Росією.

Тому, в сучасних складних умовах, необхідно намагатися забезпечити реалізацію регіонального економічного розвитку. Останнім часом особливого значення в дослідженні регіонального економічного розвитку набув моніторинг. Поняття моніторинг неможливо однозначно визначити, це пов'язано з використанням названого інструменту досліджень в різних практичних і наукових галузях. Деякі явища, що відбуваються в екологічних системах, потребують лише спостереження з метою прогнозування сценарію розвитку в майбутньому, особливо в умовах агресії.

Незважаючи на значний обсяг досліджень з питань проведення моніторингу регіонального економічного розвитку країни в період агресії і формування інформаційних баз, не всі аспекти цієї проблеми, які мають першорядне практичне значення, достатньо розроблені. Недостатньо дослідженим

залишилось найважливіше питання побудови комплексних систем регіонального економічного розвитку країни в період агресії, що мають як уніфіковані, так і індивідуальні риси. У дослідженнях приділено мало уваги створенню на основі даних моніторингу чітких показників, які лежать в основі оцінки економічного регіонального розвитку. Недостатньо досліджень присвячено розробці механізмів обміну і надання інформації користувачам регіонального економічного розвитку країни в період агресії. Практично не розглянута можливість використання найменш витратних методів при проведенні моніторингу ресурсного забезпечення економічного розвитку регіонів країни в умовах агресії.

Добробут громадян і економічна спроможність країни протистояти внутрішнім і зовнішнім кризовим шокам значною мірою визначаються міцністю і конкурентоспроможністю економіки. На жаль, поки вітчизняна економіка залишається низькоконкурентною, із слабкими можливостями розширеного сучасного виробництва. Тому результативність соціально-економічного (повоєнного) відновлення та оздоровлення значною мірою визначаються тим, на скільки швидко зможе відновитися (вже на новій основі) економічне середовище країни. Більше того, відбудова країни має розпочинатися не чекаючи закінчення воєнних дій і звільнення всієї території країни.

Ускладнення цільової функції моніторингу регіонального економічного розвитку країни в контексті глобальних трендів обумовлено еволюцією процесу використання моніторингу. Що стосується ресурсного забезпечення регіонального економічного розвитку країни в період агресії моніторинг має активний характер, так як спрямований на створення інформаційної основи управління.

Значимість моніторингу в період агресії обумовлена тим, що на будь-якому етапі розвитку - економічному, соціальному, екологічному присутні негативні і позитивні перетворення, вплив зовнішнього середовища, виявлення і класифікація яких недостатні. В процесі проведення моніторингу в період агресії стає можливим за умови резюмування даних створити правильну думку про об'єкт, напрямки розвитку його складових, з тим щоб ґрунтуючись на цьому прийняти управлінські рішення, здійснення яких дасть можливість скоротити або взагалі припинити негативний вплив, а також підвищити вплив умов і чинників, які сприятливо впливають на певний регіон.

Безсумнівно, кількість і обсяг завдань, що постають перед науковими установами в умовах триваючої російської агресії, нині неможливо точно визначити, зважаючи на непередбачувані тривалість і масштаб проблем, які вона спричинить. Але так само безсумнівно, що існуюча в Україні система моніторингу забезпечення регіонального економічного розвитку в період агресії має ряд недоліків, до числа яких можна віднести відсутність єдиної узгодженої бази даних з широким доступом користувачів, розрізненість та неузго-

дженість суб'єктів моніторингу, недостатня оперативність при отриманні даних, відсутність механізму надання даних користувачам, використання застарілих методів і засобів спостереження, відсутність уніфікованої системи показників. Виходячи з вищесказаного, можна припустити, що система моніторингу забезпечення регіонального економічного розвитку в період агресії не в повній мірі дозволяє своєчасно отримувати достовірну та актуальну інформацію, що перешкоджає формуванню інформаційних баз, які є основою формування ефективної регіональної економічної політики України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Рогач О. Я. Зміна сучасної парадигми українського права в умовах військової агресії з боку РФ / О. Я. Рогач, Д. М. Белов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2022. - Вип. 70. - С. 136-140.
2. Столяров В.Ф. Композиційний моніторинг регіонального людського розвитку / В. Ф. Столяров // Економічний вісник Донбасу. Економічний вісник Донбасу. - 2020. - № 1. - С. 181-198.
3. Томашук І. В. Моніторинг складників інвестиційного потенціалу вінницького регіону / І. В. Томашук // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2019. - № 8. - С. 184-195.